

ÖNRENDELKEZÉS, ÖNKORMÁNYZÁS II.

A képzésünk I. részében a következőket tisztáztuk:

- Egyáltalán mi az, hogy önrendelkezés? Az, hogy a saját elgondolásaink szerint rendelkezünk magunkkal és ez az emberi méltóságunk alapja.

- Mi is az, hogy önkormányzás? Az, hogy mindazokkal együtt rendelkezünk magunkkal, akik a mindennapokban függnek tőlünk és mi is függünk tőlük – akikkel valamilyen okból és módon egy rész-társadalmat alkotunk.

- Mik a feltételei annak, hogy ezek igény (és képesség) legyenek az egyének számára?

- Hogy egyéni szükségletei/igényei legyenek erre „Maslow” szerint.
- Hogy az egyéni személyiség rangjuk legalább felnőtt rangú legyen.
- Hogy az egyéni kommunikációs szintjük legalább „játzsma”, de lehetőleg „kommunikációs” szintű legyen.

Erről a három szempontról egy közös ábrát mellékeltem az előző képzéshez.

Ezt a képzést pedig az önelhelyezések érdekében a következő „tesztel” indítottam.

GONDOLD MEG !

(nem/ nincs - nagyon igen; 1-től 5-ig)

Te általában jól érzed magad a bőrödben.

1 2 3 4 5

Te úgy érzed, hogy van okod félni a jövőtől.

1 2 3 4 5

Van, aki igazán szeret Téged és olyan is van, akit Te szeretsz igazán.

1 2 3 4 5

Van, aki megbecsül Téged és ezt ki is fejezi.

1 2 3 4 5

Te általában intézed az ügyeidet.

1 2 3 4 5

*

Én, csak eszek és iszok, ... , meg ami jó - meg persze, amit muszáj. Ennyi.

1 2 3 4 5

Azért jó lenne, ha valaki törődne is velem, de igazán senkit nem érdeklek.

1 2 3 4 5

Foglakoznék én komoly dolgokkal, meg másokkal is, ha érdekes lenne és nem csak szarozás.

Meg persze, ha lenne valami eredménye is, de nincs.

1 2 3 4 5

Van olyan nem kötelező dolog, amire én is szívesen áldozom az időmet, meg akár egy kis pénzt is.

1 2 3 4 5

Tudom, hogy sokaknak hülyeség az, amivel mi itt foglalkozunk. Elmondani én se nagyon tudom azt, hogy ez miért is fontos. De tudom, hogy fontos.

1 2 3 4 5

*

Totál el vagyok veszve. Ott tartok lassan, hogy már semmit se értek.

1 2 3 4 5

Vannak, akikkel tudok beszélgetni a dolgokról és elhiszem nekik, amit mondanak.

1 2 3 4 5

Vannak, akik néha az agyamra mennek, de van értelme vitatkozni. Vitatkozunk is eleget.

1 2 3 4 5

Van olyan körünk, amiben megállapodunk dolgokban és azokat meg is csináljuk.

1 2 3 4 5

Vannak barátaim, akikkel csak úgy együtt lenni is jó.

1 2 3 4 5

A második foglalkozásunk címe a következő:

MIT TANULHATUNK AZ ÓGÖRÖGÖTŐL AZ ÖNRENDELKEZÉSRŐL ÉS AZ ÖNKORMÁNYZÁSRÓL ?

Az önrendelkezést, az önkormányzást vagyis a demokráciát is az ógörögök találták fel vagy 2500 évvel (!) ezelőtt. (A római joggal és a zsidó vallásból megszülető kereszténységgel együtt alakították ki az európai identitás alapjait).

De miért és hogyan is találták föl a demokráciát és milyen tanulságok kínálóznak nekünk ennek a történetéből?

Nézzük a történetet az elejétől és ennek elrendezéséhez adok egy „időlétrát”:

1. Trója idején a „folyammenti államok” voltak a legfejlettebbek, a maguk öntözéses termelésével. A következők jellemezték ezeket:

- Természeti környezet: tagolatlan nagy alföldek
- Politikai környezet: - nagy, egységes államok
  - addíciós társadalmi szervezet – egyforma termelők és körülmények
- Uralmi forma: despotikus isten-királyság
- Gazdálkodási forma: „templomi gazdaságok” rendszere

↓

Nincs elkülönült, egyéni gazdálkodás - külön érdek

↓

Nincs elkülönült egyéniség - egyén

- „természetes” biztonság (nem tudatos)
- „természetes” fontosság és szeretet (nem tudatos)
- közvetlen, „természetes” érintkezés (nincs tudatos kommunikáció)

2. A trójai háborút (lásd Homérosz Iliászat) Mükéne városállam (polisz) és szövetségesei vívták Trója ellen. Ezek egészen más körülmények között születtek és fejlődtek, mint a „folyamenti államok”, de a társadalmuk még hasonló volt. A következők jellemezték ezeket:

- Természeti környezet: rendkívül tagolt (lásd a térképet)
- Politikai környezet: - kicsi, egymástól viszonylag elszigetelt városállamok (városállamok)
  - addíciós pólisz-társadalmak – egyforma termelők és körülmények
- Uralmi forma: despotikus királyság
- Gazdálkodási forma: „Királyi háztartás”

Relatív kiszolgáltatottság – erősen korlátozott mezőgazdasági termelés

Adottság és szükségyszerűség:

- a kereskedelem és hajózás
  - a rabló háborúk (szövetkezések)
  - a korlátozott magánmunka
- } „újítások”- fejlesztési érdek és kényszer

Viszonylagos önállóság, kezdeményezés, találékonyság

3. Az ún. „tengeri népek” vándorlása miatt az északi dór törzsek délre vándorolnak a Balkánon:

- Dór „betörés” és pusztítás

- Megszűnnek az ógörög poliszok despotikus királyságai - a termelőknek maguknak kell boldogulniuk

- Görög „gyarmatosítás” I. - kereskedelem
  - a gyarmati városokban már nem számít a származás, csak az egyéni rátermettség

Az egyéni gazdálkodás térhódítása – az egyéni termelőknek szövetkezniük kell

- önállósulás - önálló, egyéni érdekű egyéniesedés
- belterjesedés (szőlő, gyümölcs, zöldség, olíva, olaj), árútermelés - „újítások”
- a kereskedelem minőségi megerősödése (Asszíria meghódítja a föníciai városokat)
- a vas és kézműveskedés minőségi fejlődése - árútermelés

Magántulajdon → polisz polgár → polisz közélet Piaci értékesítés → PIAC (!) → a pénz megjelenése

4. Kialakulnak az ógörög demokráciák. A legfejlettebb az athéni demokrácia:

- Kialakulása:
- 624 Drakón - írott törvények (az önkényes szokásjog ellen) - arisztokratikus köztársaság
- 594 Szólón - még arisztokratikus köztársaság
  - adós rabszolgaság eltörlése, adósságok eltörlése – sok paraszt lett föld magántulajdonos polisz középpolgár
  - a politikai jogokat kiterjesztette valamennyi polisz polgárra
- 560-510 Türranisz – megerősödik a nép, a démosz

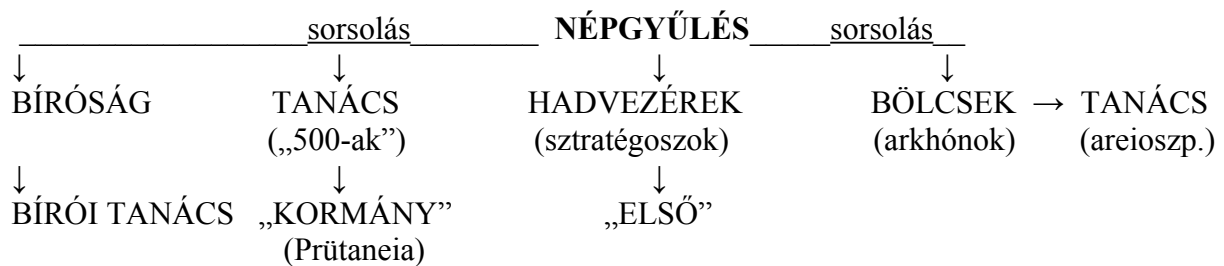
- ahol a démosz elég erős, ott utána győz a demokrácia, ahol nem, ott marad az arisztokratikus köztársaság
- 508 Kleisztenész – a legfőbb hatalom a népgyűlés kezébe kerül - megvalósul a demokrácia
  - 500-480 perzsa háborúk - történelmi győzelmek
  - 460-429 Periklész kora - a fénykor

} 80 év demokrácia

- Államszervezetének alapelve a hatalom megosztása

METOIKOSZOK
RABSZOLGÁK

POLGÁROK

5. Az athéni polgár jellemzői:

- magántulajdonos, önálló dolgozó - dolgoz, pontos, takarékos
  - talpraesett, kezdeményező, újíto
- résztvevő a társadalmi, politikai életben
- jogkövető, joghasználóöntudatos hazafi (katona)
- elkötelezett a demokráciának
- elkötelezett a közjónak
- elkötelezett a jövőnek
- osztozik az ógörög hitvilágban
- színházbajáró

6. Társadalom szervező erők - a polgárok „egyesülésének” okai, módjai:

- politikai részvétel
- jogszerűség
- hazaszeretet
- hitvilág
- piac
- kulturális élet (pl. az Olimpia)